לה מכאן עד ד"ה דתניא שייך לדף לא ע"ב, ב) נ"א בבי, ג'יל שוורים. יעב"ץ, ד) מכאן עד ד"ה אמר רבא שייך לדף לב ע"א, ה) ר"ל פירוש הסתירה, ו) מכאן שייך לדף לב:,

הגהות הב"ח (א) תום' ד"ה א"ר יוסף אי הואי המס:

הנהות התומפות ל"ל הוה אמינא לבן.
ל"ל דלכתחילה. 3. ל"ל ילאו כבר. 4. יש מגיהים וטכר. ועי' במפרש. 5. ל"ל יומכר זעי בנופוש. 3. ל"ל כי פירוש מנאו. 6. ל"ל כי מקדיש. 7. חיבות הלבן ליהוי חדוש נמחח. ול"ל לבו. מ״מ. 8. נ״ל כל שכן דדעתו אלבן. 9. נ״ל שמה. 10. נ״ל שנפחחים דמי הלבנים. 11. ל"ל בשאר שוורים דעלמא. 12. ל"ל וכשהקדיש השחור בכלל זה הלבו. 13. תיבת דהא נמחק. 14. ל"ל שני ימים. 15. תיבת כלומר נמחה ול"ל 13. נרכנו כמונה ממוקדה כ ואפילו תאמר. ועי' ב"ר. 16. תיבת כמו נמחק ומה"ד כאו בנזירות מועטת. 17. ל"ל ובכוונת הבעלים תליא. 18. ל"ל אלמא. 19. ל"ל נזריתו. 20. ל"ל והשלישי בבוא יום ה' הגדול כו'.

הכל ואם שותה שני ימים יין לריך שימנה ימים 14 אחרים בלא שתיית יין וה"ג אי רבנן קשיא נזירות מרובה פירוש אפי' מרובה [דבין] מירות מרובה כמו ק' ימים ושתה ה] [בהם] יין סותר הכל [ובין] מירות מועטת כגון ל' יום ושתה יו ב' ימים לריך למנות ב' ימים אחרים ומתני׳ משמע דמונה [משעה] שנדר כלומר 15 מקלת ימים שנדר שאינו סותר ין הכל אלא רק ל' יום ול' יום האחרים יעלו לו והיינו נמי כר' יוסי אבל במירות מועטת קשיא שאפי׳ לר׳ יוסי סותר כולו ובמתני׳ משמע שעולה לו למנין: איבעית אימא ד' יוםי חן בנזירות מרובה. מתני' במירות מרובה ושלשים יום סותר ול' יום יעלו לו למנין: כמו¹⁶ במירות מועטת והא דקאמר ר' יוסי שיסתור הכל במירות מועטת ושתה בכולן יין דאז סותר כל שלשים יום אבל בנזירות מרובה מודה ר' יוסי דחין סותר הכל מדקחמר ר' יוסי דיו: ראר בעית אימא רבנן מאי [משעה] שנדר כמשעה שנדר ה"פ. מונה ימיס של איסור דהיינו מן מאה ימים והוא שתה בכולן יין [וכן] במירות מועטת והכי משמע לישנה דמתני' מונה משעה שנדר חוזר ומונה כך וכך ימים שהיו משעה שנדר ועבר עליהן ין עתה [מונה] פעם אחרת משבא לפני חכמים וינהוג בהן איסור שתיית יין אבל ודאי אם קודם ששתה יין מנה מקלת נזירות אותם ימים אינו סותר אפי׳ לרבנן דשתיית יין 6 מדרבנן בעלמא בן: בארגר' נשאל עליה מתני פירשתי לעיל: א"ך ירמיה מדב"ש גשמע דב"ה. דקאתרי ב"ש הקדש [טעות הקדש וכיון] דמגליא מלתא דלאו שפיר נדר תלא ותרעה בעדר כדתנן במתניתין בהדיא א"ל ב"ה לב"ש אי אתם מודים בזה שהוא הקדש בטעות ותלא ותרעה בעדר לפי שנשאל לחכמים והתירו דלא הוי קבלה הלכך הקרבנות שהפריש לנזירות חולין הן כחדם שחומר זו לחטחת והוא אינו בר חטחת הכי נמי לב"ה אע"פ דאמרי דתמורה בטעות הוי תמורה בהא מודו ב"ה כדדרשינן מיהיה לרצות שוגג כמזיד: ה"ב ה"מ בדאיתיה לעיקר אכל כי איתעקר לעיקר הקדש אתעקר נמי לתמורה ותצא התמורה לעדר. וה"פ כגון אם הקדיש בהמה לעולה והביא בהמה אחרת ואומר זו תמורת זו ונשאל לחכם על הראשונה והתירו החכם לומר שאינו עולה תלא גם התמורה לעדר והוי כאילו אומר זו תמורת זו על בהמת חולין: מעותו ולא כוונתו. דאי במתכוון קרא לתשיעי עשירי אינו מקודש: רב חסדא אמר שעותו וכ"ש בוונתו. ומתני׳ דקתני מי שטעה כו׳ רבותה קחמר כ״ש כוונתו: ואשתיקן להו ב"ה. לאו דוקא אשמיקו דהא השיבו להם גזירת הכתוב הוא אלא כלומר אשתיקו שלא השיבו להו

סברא מיניה וביה אלא הביאו משנים עשר ושמיני לימא להו מהכא שאינו קדוש בכוונה כשאר הקדשות ולכך על כרחיה גזירת הכתוב היא: אבור רב שימי בר אשי מה דלא אמרי להון נ״ה אותה תשובה דח"כ הוו אמרי להון ב"ש לב"ה ומה מעשר שאינו קדוש לו(בהן) כמו הקדש להיות קדוש בכוונה אפ״ה חל בטעות הקדש לא כ"ש ולא היא הקדש בדעתיה דמריה תליא. כל זה מדברי רב שימי כלומר אין זה ק"ו טוב לקפח ב"ה דודאי הקדש בדעת ובכוונת הבעלים זי דאיש אשר יקדיש את ביתו אמר רחמנא מדעת ובכוונתו הלכך בטעות לא הוי הקדש [ומעשר] מגזירת הכחוב כמו שמראים ב"ה פנים במשנתנו מי"ב ושמיני ולא קשה לרב נחמן אמאי לא השיבו ב"ה מיניה וביה דאיכא למימר דב"ה חד מתרי טעמי נקט: יאמר רבא שמפו רבנן לר"א ואוקמיה במילתייהו. כלומר נלסוהו

שחזר לדבריהם ואוקמי׳ בשטתייהו דאמרי אין פותחין בנולד דלא שכיח כמו חורבן הבית דאילו ר"א היה בשעת חורבן כדאמר בהניזקין (גיטין נו.) נכנס ר"א מלד א' ור' יהושע מלד אחד לישא מטתו של ריב"ז בירושלים ולא דבר כלום ולא חלק עליהן לומר דשפיר הוי חרטה כדתנן ר"א אומר פותחין בנולד אלא הדר ביה ממילתיה מינט מינגן לי מינות מכלה מנה את כל מנות המינו בולד האמריגן כיון שלא חלק על חכמי דורו: אבל פותחין בתנאי גולד האמריגן להו אילו אתא איניש ואמר לכון דחרב ב"ה מי הוי גורפי. ופי׳ אילו בא בן אדם אליך בשעה שנדרת והיה מיעלך כי [אולי] חרב בית המקדש טרם כלות נזירותיך כלום נדרת וזה דומה לחרטה אילו באו עשרה בני אדם שיפייסוך מי נדרת שאין לחלק מאיזה טעם יהיה הפיום שאפילו טעם הפיום משום דבר נולד אין בכך כלום להוי סרטה: אבור רב (6) אםי אי הואי התם ה"א להו היכל ה' היכל ה' היכל ה' המה. כלומר הייתי אומר לאותם המירים לא כחכמים עשיתם שנדרתם שהיה לכם לירא פן יהרס שהרי בפסוק מוזכר ולא היה בא להתיר להו נדרים בפתח זה אלא להוכיחם בא למה לא זכרו על פסוק זה ולהמנע מלדור והפסוק הוא סימן לדבר שהן שלשה היכל והשנים עתידין ליחרב והשלישי כסא 20 יום הגדול והנורא לא ימוש לנצח ורש"י פירש הפסוק בענין אחר בירמיה: נהל דידעי דחריב מי ידעינן אימתי ולא ידעינן לאימת והא כתיב בדניאל שבועים שבעים נחתך על עמך ועל עיר קדשך. דקאמר ליה המלאך לדניאל דלסוף שבעים שמיטות יחרב בית שני וכשתמלא ע׳ של גלות בבל וארבע מאות וכ׳ שנה של בית שני יעלה לשבעים שמיטות דהיינו שבע פעמים שבעים ומשני אכתי מי ידעי בהי יומא כלומר בתחלת שנה או באמצעיתה או בסופה וסבורים הם שיכלה נזירות ויביאו קרבנות קודם לכן: מי שלא נתקיימו דבריו אמאי הוי נזיר. הא לדיח

ליהוי הקדש ואמרו לו לבן יצא תחלה דואמר אי הוי ידענא דלבן נפק] לא הוה אמרי שחור אלא לבן דהשתא יש לן למימר שהיה דעתו לכל מי שילא ראשון ומש"ה הוי הקדש אפי" הלבן דילפינן מתמורה דהוי הקדש אפי׳ בטעות ואביי ס״ל דאי האי בלפרא ואמר שור שחור שינה רחשון וה"ל לבן נפק והמר הי הוי ידענה דלבן נפק ה"או דבהא אפילו ב"ש מודו דלא הוי הקדש שהרי [לא] היה יודע שינא השחור תחלה לכולן ולמה הזכיר שחור אי דעתו היה להקדיש כל מי שינא ראשון ואנן סהדי לכתחלה ב כי אמר שור שחור דוקא לשור שחור קמכוין אן שאפילו אם דעתו שינא השחור תחלה אטו נביא הוא לידע העתידות ובכה"ג ודאי לא נילף מתמורה ולא דמי לששה שהיו מהלכין בדרך דהתם הוי נזיר אפי׳ אותו שלא נמלא כדבריו לפי שבכל ענין קביל עליה נזירות ומה שאמר איש פלוני הוא טעה בו כשראהו מרחוק אבל הכא במה יש לו לטעות ולומר דשחור עתיד לנאת הלכך יש לומר דשחור דוקא קאמר אבל כי אמר בטיהרא שבהמות ילאו: יש לנו למימר שהיה דעתו לכל שילא ראשון ומה שהזכיר שחור לפי ששמע פסיעות רגלי השור שהוא בקי להכיר פסיעות רגלי שווריו והשתא זה דומה שפיר לההיא שהיו מהלכין בדרך דטעה נמי בראיית עיניו לומר איש פלוני הוא ודעתו להיות נזיר אפי׳ אינו הוא וכן הכא דעתו היה להקדיש אפי׳ אינו שחור אלא הלבן וכה"ג ילפינן מתמורה וב"ה סברי דאפי" כי האי לא ילפינן מתמורה דלא הוי הקדש: בן א דינד והב שיעלה. א״כ משמע דמעיקרא הוה קאי: תני שעלה. שכבר עלה בידו ונתיישב בדבר וניכר שעלה בידו של כסף ואמר אילו ידענא דשל כסף עלה בראשון לא אמרתי דינר זהב וכן חבית שתעלה תני שעלתה: אכוך רב חסרא אובמא בחיוורא לקיא. שור שחור שבין שוורים לבנים לקיא [מגרע] אותם ונמכרים בפחות ע"י שהשחור עמהן ולבנים מעולין מן השחורים חיורא באוכמא לקותא כתם לבן בשור שחור לקותא בידוע שכנגד אותו כתם היה נגע לרעת בבהמה והכי איתא בריש מי שאחזו (גיטין סח.) טעם חיורא בבשרא בדקו בדוכתיה ואשכחו מלאוד כתם לבן וידעו כי לרעת היה במקום כתם: תבן שור שחור בו' ומשמע דהלבן קדוש [כדתריץ] אביי וקס״ד מקדיש איניש בעין רעה מקדים וקשה לרב חסדא דכיון דהלבן עדיף משחור בידוע שלא היה דעתו להקדיש הלבן כיון דבעין רעה הקדיש ונהי דאוקמינן דקאמר אילו הוה ידענא דלבן נפק ה״א [הלבן ליהוי קדוש]? כיון דלבן עדיף הא ודאי משקר הוא אלא ודאי לבן גרוע משחור וכי אמר שחור יהיה הקדש לבן * דגרוע [ממנו] וקשה לרב חסדה ומשני ליה בעין יפה מקדיש ומש״ה כי נפיק לבן ואמר אי ידעי כו׳ מהימן ליה משום דבעין יפה הוא מקדיש: דינד זהב שיעלה בידי ראשון ב"ש אומרים הקדש. אלמא בעין רעה הוא מקדיש וטעמא דאמר של זהב דהוי עדיף הלכך כשעלה של כסף הוי הקדש דגרוע מזהב הא אם הוי אמר של כסף ועלה בידו זהב לא הוי הקדש כי בעין רעה הוא מקדיש א״כ הכי נמי דברישא נמי אית לן למימר דשחור טוב ומעולה מן הלבן כדפרישית וקשה לרב חסדא: אלא מאי בעין רעה הוא מקדיש חבית של יין שתעלה בידי ראשונה היא הקדש ועלתה של שמן ב"ש אומרים הקדש. והא יין דגרוע משמן א"כ נימא דוקא יין הוא מקדיש: אי משום הא לא קשה בגלילא שנו. פירוש דלעולם בעין רעה הוא מקדיש ומתני" בגלילה שנו שהיה להם רוב שמן והיין יקר להו משמן והלכך כי הקדיש יין כ"ש שמן ולעולם רישה קשה לרב חסדה: אמר לך רב חסדה כי אמר לך אנה בתורה קרמנאי. באותה מלכות כך שסי קרמונא והשתא נראה שיש לעשות לריכותות בהנך תלתא י בפירוש דדינר של זהב אינטריך לאשמועינן דבעין רעה הוא מקדיש רישא דשור איכא למימר דאתי לאשמועינן דלא כרב חסדא חבית של יין דאוקימנא בגלילא שנו אשמועינן בן דלא אזיל בתר רוב מקומות ול״ע: [ואמר] רב חסרא אוכמא למשכיה סומקא לבשרא חיורא לרריא. נפקא מיניה למקח וממכר [דאוכמא עורו] משובח וסומקא

נשרו משונחת וחיורה מעלי לחרישה: והאמר רב חםרא אוכמא בחיורא לקי. שנפחתו [חיוורי] מ סלעים מן השחור שביניהן וכיון דאוכמא עורו חשוב יותר משל לבן ס"ל למקשה דאינו מעולה בשר הלבן מן השחור כולי האי דיהא עדיף ממעלת עור שחור על של לבן: כי אמר רב חסדא למילתא קמייתא בתורא קרמונאה דן שהלבן חשוב על השחור לכל דבר ואידך מילחא דרב חסדא בשאר עלמאיי דאז ודאי אוכמא עדיף למשכיה ולכך נמי במתניתין שחור עדיף דנהי דלבן חשוב לרדיא מ"מ מעלת העור גדולה כ"כ דמקדיש הלבן בקל יותר כשהקדיש בי השחור דבכלל זה הלבן: מתנר' מי שנדר בנזיר. פי׳ המשנה לעיל: מונה משעה שנדר. דמשמע דכל הימים שעבר על מירותו עולין למנין: דֹ דֹתניא מי שעבר על גזירותו בו'. כגון קיבל עליו מירות מאה יום ושתה ביין [ס'] ימים ובא להביא קרבנותיו אין נוקקין לו להביא קרבנות נזירותו אלא א"כ מונה איסורן כלומר [ס'] יום כימים שנהג בהן היתר ששתה יין: רבי יוסי אומר דיו בשלשים יום. פר"י דהא 13 דדיו [אם קנסי ליה] שלשים יום שאם נדר ק' יום ועבר [ס'] ימים לא קנסינן ליה לסתור הכל רק ל' יום ושלשים ימים יעלה למנין וזירות אע"פ ששתה בהן יין וה"ה בנזירות מועטת לרבי יוסי כגון אם נדר ל' ושתה בכולן יין יסתור אן תום' ד"ה (בעמוד הקודם) אפי אמר וכו' או הקודם) אפי אמר וכו' קל בשור שסור קל מיבות שאפיל אם מיבות שאפיל אם מיבות ב"ד" והקסגי שאפיל אם שאפיל אי הייד והקסגי ב"ד" אמר לך וכו' דלא מינר והי אלא לך כו' דלא איל מר כר בי מרטונום אזיל בתר רוב מהומות ול"ע. נ"ב עי' בוה בא"מ: ד] ד"ה והאמר ר"ח כו' בתורא וכו' כמו ק' ימים ושתה בהם. מלת בהם נמחק. ונ"ב ששים: ו] בא"ד כגון שלשים יום ושתה כ' ימים לריך למנות כ' ימים כל"ל: ז] בא"ד כלומר מקלת ימים שנדר שאינו סותר ימים שבדר שאינו חותר הכל. תי הכל נמחק. ונ"ב כל הסץ: ח] ד"ה איננעית אימה ר"י כאן בטירות מרובה וכו' למנין כאן בטירות מועטת כא"ל: ש] ד"ה ואי בעית אימא בן ד״ה ונוי בעיע טונה רבנן וכוי ה״פ מונה ימים של איסור דהיינו ק׳ אות ק' נמחק ונ"ב ס': '] בא"ד ועבר עליהן עתה. מלת עתה נמחק: ב] בא"ד אפילו לרבן בן באי מפים מכק דשתיית יין מדרבנן בעלמת. נ"ב וכדלקמן דף מד: ל] ד"ה אמר רב שימי וכו"

הגהות מהר"ב